

TĖVIŠKĖS

AIDAI

Nr. 26 (1471) 1985 m. liepos mėn 3 d.

Melbourne

XXX METAI

TAIKĄ MENAMA AR TIKROJI

Rašo Balys Gajauskas iš Permės koncentracijos lagerio. Katorgoje išvargto 25 m. nuo 1948 iki 1973 m. Katalikas, patriotas, grįžęs po bausmės į Tėvynę, įsijungė į Lietuvos Helsinkio grupę ir už dalyvavimą LKB Kronikos leidime sovietų teismas 1978 m. jį nuteisė 15 metų katorgos darbams. Šis Balio raštas gautas per Lietuvos Informacijos Centrą Brooklyne.

Sukyla pavergtos tautos. Jos atsisako taikos, žmonės žūva, kenčia. Nejaugi jos nebrangina taikos? Ne, kiekviena tauta brangina taiką. Tačiau pavergtoms tautoms laisvė brangesnė už taiką. Nes tik laisvė kartu su taika atneša didžiausią gerį. Todėl laisva tauta turi ginti laisvę, nes pakliuvusi vergijon ji lengvai neišsivaduos. Be laisvės tauta negali būti laiminga. Gindama laisvę ji eikvoja savo geriausią jėgą, bet ginti laisvę yra kilnu.

Karai - tai žmonijos nelaimė. Jie pridaro aibes nuostolių kariaujančioms pusėms. Aišku, jog karai su paprastais ginklais ne tokie žiaurūs. Tačiau ir paprastieji ginklai nevienodos ardomosios galios. Jiem tobulejant, didėja civilinių gyventojų aukos. Tačiau branduoliniai ginklai stato ant kortos ištisų tautų egzistavimą. Todėl taip žmonės sunerimo dėl taikos išlaikymo. Vis dėlto, ir taika kartais apvilia. Pirmu požiūriu atrodo taika, bet iš tikrųjų tai sunkiai pastebimas karas. Jame žūva net daugiau žmonių negu tarpvalstybiniame kare. Čia nėra fronto linijos. Frontas nepastebimas, jis visur, įstaigose, įmonėse, kaimuose ir miestuose. Priešininkai vyriausybė ir tauta. Vyriausybė negailestingai kovoja prieš tautą. Tokio karo priežastis - pažiūros, todėl jį galima vadinti politiniu teroru ar politine prievarta. Vyriausybė šio karo neskelbia ir stengiasi nuslėpti. Jo aukas siunčia ne į belaisvių stovyklas, o į konclagerius bei kalėjimus.

Bolševikų vadovai giriasi, kad po II pasaulinio karo praėjo keturi dešimtmečiai ir jų valdomos tautos džiaugiasi taika. Tiesa, Maskva karo nepaskelbė, bet ji nesiliauja kariavusi. Tarybų Sąjunga dalyvavo Korėjos, Vietnamo bei smulkesniuose karuose. Finansavo tuos karus, teikė ginklus, padėjo kariniais specialistais, turėjo materialinių nuostolių ir žmonių aukų. Šiandien tradicinio karo sąvoka, kai valstybės viešai skelbia viena kitai karą ir meta mūšin kariuomenes, reikėtų atmesti. Dabar į frontą metamos propagandos priemonės, spauda, radijas, televizija, įvairūs masiniai sąjūdžiai, įvairios organizacijos, maskuojamos pa-

traukliais visuomenei pavadinimais, taip pat revoliucijos, o ginklai vartojami tik epizodiškai. Tokių karų tikslas - išplėsti agresoriaus įtakos sferą, tai yra, patraukti visuomenę kaip įrankį politinei valdžiai užgrobti.

Bolševikai ilgiausiai kariauja su savo valdomomis tautomis. Nuo pat imperijos įkūrimo dienų nesiliauja ši žiauri kova. Ją tęsė ne tik Stalinas, bet ir Brežnevas. Ką davė tokia "taika" imperijos tautoms? Aukos skaičiuojamos dešimtimis milijonų. Stalino laikais visa šalis buvo nusėta konclageriais ir kalėjimais. Trėmė lietuvius, latvius, estus, ukrainiečius, čekėnus, totorius, vokiečius į Sibirą ir Vidurinę Aziją. Ar tai buvo taika tautoms?

Paskutiniu metu Vakaruose organizuotai plinta "taikos šalininkų" sąjūdis, kuris verčia susimąstyti dėl savo vienapusiškos krypties. Peršasi išvada, kad jį skatina bolševikų agentai, siekiantys pajungti tą sąjūdį savo imperijos tikslams. Pirmiausia todėl, kad tas sąjūdis nekreiptas prieš JAV ir Vakarų Europos ginklavimą, bet visai nutyli Tarybų Sąjungos ginklavimą. Nejaugi tie "taikos šalininkai" nemato (o ir bolševikai neslepia), kad vidurinė ir rytų Europa virto ginklų ir kariuomenės ba-

zėmis? Dabar Maskva tvirtina, jog tarp Rytų ir Vakarų esanti jėgų pusiausvyra. Tad iš kur ji atsirado, jei Tarybų Sąjunga nebūtų nuolat ginklavusi? Ji turi didžiulį branduolinių ginklų arsenalą, jau nekalbant apie paprastus ginklus. Argi galima pamiršti Kremliaus grasinimus, jog prasidėjus karui Vakarų Europa būsianti nušluota nuo žemės paviršiaus? Tad kodėl "taikos šalininkai" neprotuoja prieš tarybinius branduolinius ginklus? Gal todėl, kad bolševikai kruopščiai slepia savo raketų dislokavimą, karines bazes ir ginklų gamybą, o apie Vakarų šalių raketas viskas žinoma?

Reikia manyti, kad į taikos sąjūdžius prasiskverbę bolševikų agentai, kurie kreipia juos tik prieš Vakarus. Tie sąjūdžiai, būdami emocionalūs, neskiria tikro taikos siekimo nuo politinio jos panaudojimo bolševikų imperijos tikslams. "Taikos šalininkai" Vakaruose žygiuoja iš vieno miesto į kitą, ruošia tarpvalstybinius maršus. Nešioja plakatus ir kitokias agitacijos priemones, nukreiptas prieš Vakarų valstybių karinę politiką. Jie organizuoja mitingus, kuria stovyklas prie karinių bazių. Tokia veikla bolševikų imperijoje būtų įvertinta kaip valstybės saugumo ardymas ir baudžiama net mirties bausme.

O kuo užsiima tarybiniai taikos šalininkai? Ar irgi vaikšto po miestus, protestuoja prieš Tarybų Są-

(Nukelta į 5 puslapį)

Atėjo nauja LKB Kronikos laida

Užsienio spaudą pasiekė lietuvių pogrindžio leidinio - Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos 66-asis numeris. Jis yra išėjęs Lietuvoje šių metų balandžio 7 dieną ir apima 30 puslapių. Leidinys yra dedikuotas Vladui Lapieniui, antrą kartą pradėjusiam sunkų kalinio kelią. Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos 66-ajame numeryje randame šias turinio antraštes:

Gundymai, kuriuos privalome atmesti. Sveikiname - Pasaulio Baltiečių organizacijų taikos žygį. Štai šio sveikinimo tekstas: Be tautų laisvės negali būti pastovios taikos! Visose taikos konferencijose turi būti keliamas šis šūkis. Kokiu vardu reikia vadinti Berlyno konferencijos dalyvius apgaudinėjančius pasaulį ir siekiančius sudaryti įspūdį, kad socialistinių šalių tikintieji turi pilną laisvę. Tik-

rieji taikos kovotojai socialistinėse šalyse yra sunkiai persekiojami. Kitos turinio antraštes yra: Kunigo Kastyčio Matulionio ir jaunuolio Žemaičio teismas. Iš kunigo Sigitto Tamkevičiaus kaltinamosios medžiagos. Kunigo Roko Puzino pareiškimas saugumo komiteto viršininkui. Žinios iš vyskupijų. Kratos ir tardymai. Mūsų kaliniai. Sovietinėje mokykloje ir Nauji pogrindžio leidiniai.

Užsienio spaudą taip pat pasiekė 66 Liet. Katalikų Bažnyčios Kronikos priedas, kurį sudaro 18 puslapių. Jame yra perduodami (kai kurie slapti) dokumentai apie kultūristų įstatymų laikymosi kontrolės komisijos ir religinių susivienijimų vykdomųjų organų veiklą. Religijū reikalų tarybos įgaliojimo Anilionio informacija apie Bažnyčios ir religinę padėtį Lietuvoje ir kita.

LIETUVIAI PASAULYJE

— Arvydo Sabonio vardas šiomis dienomis nuskambėjo visoje Europoje, sukeldamas didelį susidomėjimą šiuo 20 metų amžiaus lietuviu krepšininku. Rungtynės visą savaitę vyko Stuttgarte, Vakarų Vokietijoje. Italų spauda sporto apžvalgos aptardama geriausių sovietinės vyrų rinktinės žaidėjus išvardino lietuvius Kauno "Žalgirio" krepšininkus: Kurtinaitį, Chomcių, Jovaišą, ypač iškeldami Sabonį, kurį yra pavadinę Europos krepšinio žvaigžde. XXIV Europos vyrų krepšinio čempionato finaluose, kuriuose sovietų rinktinė nugalėjo čekoslovakų komandą, Stuttgarto stadione žiūrovų tarpe buvo Vokietijos lietuvių jaunimo, iškėlę Lietuvos trispalvę. Tai pastebėję sporto žurnalistai primena, kad Nepriklausomybės laikais Lietuvos krepšinio rinktinė du kartus buvo išsikovojęsi Europos nugalėtojo titulą. Žurnalistai apgailes tauja, kad dabar lietuviai krepšininkai negali rungtyniauti Nepriklausomos Lietuvos vardu.

— Brooklyne yra ruošiamas spaudai kasmetinis dokumentinis leidinys anglų kalba apie žmogaus teisių pažeidimus Lietuvoje - "Violation of Human Rights in Soviet occupied Lithuania". Tai bus dvytiktoji stambi knyga, kurioje bus pristatyti ryškesnieji praėjusiais metais įvykę žmogaus teisių pažeidimai. Leidinys kasmet yra siunčiamas Amerikos ir kitų kraštų valdžios įstaigoms, politiniams veikėjams, mokslo žmonėms, visuomenininkams, žmogaus teisių problemomis besirūpinančiom tautinėm ir tarptautinėm organizacijom, religiniam veikėjams, spaudai. Šių metų leidžiamą leidinį redaguoja Lietuvos Informacijos Centro Brooklyne vicedirektorė Gintė Damužytė, leidžia Amerikos Lietuvių Bendruomenės Krašto Taryba.

— Čikagoje Algimanto Mackaus knygų leidimo fondas šiemet išleidžia Tomo Venclovos kritikos straipsnių knygą "Tekstai apie tekstus", Aldonos Veščiuonaitės eilėraščių rinkinį "Aidinčio upės", Violetos Kelertienės redaguotą studiją apie rašytoją Marių Katiliškį, Alfonso Nykos Niliūno eilėraščių rinkinį "Žemės Teologija". Išleis ir Aldonos Stempuzienės lietuviškų dainų plokštelę. Praėjusiais metais Algimanto Mackaus fondas atspausdino liuksusinį leidinį - Alfonso Nykos Niliūno verstas ir Romo Viesulo iliustruotas Vergilijaus Georgikas. Gintaro Vėžio vadovaujamas Algimanto Mackaus knygų leidimo fondas iš viso jau yra išleidęs 50 lietuviškų knygų.

— Ottawoje vykstant debatams apie žmogaus teises, įtakingame amerikiečių savaitraštyje pasirodė straipsnis "Krauju ir neištrinamu rašalu", kurio pagrindinė figūra yra Gintautas Iešmantas. Šis patriotas lietuvis poetas 1980 m. bolševikų nuteistas šešerius metus į griežto režimo koncentracijos lagerį ir penkeriems metams nutėmimo į Sibirą už savo nuomonių ir idėjų reiškimą pogrindžio būdu. Apie jį liberalų katalikų laikraščio "Commonweal" V. 7 numeryje rašo Boria Sax - poetas, kritikas ir žmogaus teisių gynėjas. Iešmantui buvo uždrausta rašyti eiles, bet jis rizikuoja, kad jo bausmė bus prailginta. ELTA

— Lietuvoje kunigų mažas būrelis mini kunigystės 50 metų aukštinį jubiliejų. Tai 1935 metų laida. Vien Kauno Kunigų seminariją tada baigė 35 kunigai, iš jų šiandien tik 18 yra belikę gyvi. Birželio 13 d. jubiliečiai buvo susirinkę Šiluvos Dievo Motinos šventovėje, kur bendrai aukėjo padėkos šv. Mišias.

Sritis, kurioje sovietai pirmuoja

BESAİKIS ALKOHOLIO VARTOJIMAS VEDE PRIE PRAŽUTIES

Neginčytinas dalykas, kad demokratinės bei kapitalistinės valstybės savo aukštu gyvenimo lygiu yra toli pralenkusios Sovietiją ir jos satelitinius kraštus. Tačiau yra ekonominio bei socialinio gyvenimo sričių, kuriose Sovietai pralenkia kai kurias kitas šalis. Taip nemokamo gydymo, mokslo srityse jie yra aukščiau pakilę, kaip kai kurios kapitalistinės šalys. Bent jau dėlto galima ginčytis. Bet vienoje srityje, jie jų pačių terminu tariant. "triuškinančiai" pralenkia kapitalistines valstybes: suvartoja daugiausia alkoholio ir turi didžiąsias girtuoklių skaičius. Čia jau "stachanoviški laimėjimai". Nebandykime dėlto ginčytis. Bet pirmiausia truputis istorijos ir duomenų.

Jau nuo seniausių laikų žinoma, kad rusai išgeria daugiausia svai galų. Tiesa, geria ir kitos tautos. Bet vokiečiai nuo savo alaus, ar prancūzai, italai, ispanai nuo savo vyno tiek nenusigeria ir nepakenkia tiek daug sveikatai, kaip rusai, gerdami savo vorką. Visa tai atnešė Rusijai liudnų pasėkų. Šiuo reikalu buvo susirūpinę jau carai. Taip paskutinis caras 1914 m. bandė įvesti Rusijoje prohibiciją, tačiau veikiai prasidėjęs karas šias pastangas pavertė niekais. Leninas, panaikinęs carinės Rusijos potvarkius bei įstatymus, stengėsi varžyti alkoholio vartojimą ir jo prekybą. Bet jį pakeitęs Stalinas, save vadinęs "liaudies draugu" ir norėdamas jai įtikti, 1925 m. atkūrė valstybinę degtinės monopoliją, o 1927 m. pasakė: "Dabar degtinė duoda valstybės išdui daugiau kaip 500 mil. rublių kasmet. Taigi atneša mums pusę mūsų investicijų. Atsisakyti nuo vorkos, reikėtų atsisakymą nuo šių pajamų. Taigi neatsisakyta, atvirksčiai degtinės vartojimas buvo pačios valstybės skatinamas, plečiamas. Ji imta parduoti maisto produktų krautuvėse ir ją buvo galima gauti bet kuriuo metu, kad ir naktį. Trukstant būtinųjų prekių, degtinė buvo dažnai vienintelė, kurią galima pirkti be kortelių, prieinama kaina. Maža to, buvo nustatyti degtinės kiekiai, kuriuos, pagal planą, parduotuvės turėjo parduoti. Vedėjas, nepardavęs reikiamo kiekio, turėjo pasiteisinti ir buvo baudžiamas. Taigi valstybė skatino piliečius kuo daugiau gerti. Šis įsakymas dauge liui buvo "malonus" ir planai dažniausiai perviršjami.

1972 m. svaigalai atnešė Sovietijos išdui 19.2 bilijonų rublių, tai-

.....

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis

Cikagoje

.....
gi kiek daugiau, kaip oficialiais duomenimis išleidžiama apsignkla vmui. (Praktiškai šiam reikalui išleidžiama daug daugiau).

Pastaraisiais metais degtinė duodavo dvigubai daugiau pajamų, kaip 1972 m. Jos gamyba, vartojant modernius įrengimus, labai pigi: butelis vorkos pagaminamas tik už 2,5 kapeikos, o parduodamas už 4.50 rublių. Taigi uždėtis siekia 18.000 procentų! Vadinas, ir kova prieš alkoholio vartojimą negalėjo būti lengva, vien jau iš finansinio taško. Nikita Chruščiovas bandė vorką pakeisti silpnesniu sektu, bet iš to nieko neišėjo. L. Brežnevas, pats mėgęs gerokai išgerti, ėmėsi kitų priemonių: pakėlė svaigalų kainas. Jo įpėdinis Andropovas, tariamasis "Whisky" gėrimų mylėtojas, norėdamas nuraminti liaudį ir jai įtikti, paliepė gaminti pigius gėrimus, kurie, tačiau labai kenkė žmonių sveikatai.

Esant tokios palankioms sąlygoms, susidarė dar didesnės galimybės alkoholiui plisti. Pradėjo smarkiau gerti moterys. Pagal esantį dalinę statistiką, nepr. metais dvylikai alkoholi geriančių vyrų teko viena moteris, o dabar jau 7 gėrėjos. Degtinė labai išplito jaunimo tarpe, mokyklose.

Alkoholikai jaunuoliai užtvindė miestų gatves. Matematikas Zdanovas surinko duomenis apie alkoholio vartojimą savo tėviškės kaime, Altajaus srityje, ir pasakė: "kolchozininkų tarpe nėra pensininkų - vorka juos išplėšia iš gyvenimo dar prieš jiems išeinant pensijon". Kirgizijos komunistų partijos sekretorius per 4 metus išmetė iš partijos 304 "draugus komunistus", kaip nepataisomus alkoholikus, kurie "darė partijai gėdą".

Paskutinių 5 m. bėgyje alkoholio suvartojimas pakilo 2,5 karto. Kiek vieni metai už besaikį alkoholio vartojimą ir jo pasėkas nubaudžiama daugiau kaip 500.000 automašinių vairuotojų, kurie atiduodami teismui. Jie smarkiai baudžiami, atimant vairuotojo teises ir kalėjimo bausmėmis. Taigi nenuostabu, kad daug kur ėmė trūkti vairuotojų. Degtinė įsismelkė ir į kareivines, demoralizuodama Sovietų karius. Kiekvienas iš dviejų nusikal-

tėlių yra degtinės vartotojas. Devynios iš dešimties žmogžudysčių padaromos dėl alkoholio.

Rusų psichiatras Krupko paskelbė, kad "alkoholis yra patikimiausia priemonė gimdyti idijotus". Rusijos prieglaudos bei vaikų namai perpildyti alkoholikų vaikais. Bet dau geria jau ir keliolikos metų vaikai bei jaunuoliai.

Neseniai Rusijoje buvo platintas pagrindyje išleistas atsišaukimas, greičiausia išleistas Mokslo akademijos Novosibirsko skyriaus mokslininkų. Jo pagrindinė mintis ši: "Po 12-15 metų daugiau kaip pusė visų Sovietijos suaugusiųjų gyventojų bus alkoholikai. Žmonės nebebus darbingi ir nebepajėgūs apsiginti". Kitaip tariant, Sovietija savaime žus.

Visos šios ir kitos priežastys paskatino naująją Sovietijos vadą M. Gorbačiovą imtis "reikiamų priemonių". Neseniai jis paskelbė labai griežtą įstatymą, kuriuo sumažinama alkoholinių gėralų gamyba, o nuo 1988 m. uždraudžiama toki gėrimai gaminti iš vaisių, uogų ir vynuogių. Griežtai draudžiama svaigalus vartoti darbovietėse. Degtinės parduotuvės gali būti atidarytos tik po 2 val. po pietų. Niekas negali siūlyti vartoti alkoholi jaunuoliams ligi 21 m. amžiaus. Nusikaltusieji baudžiami bauda ligi 100 rublių, t.y. beveik ligi mėnesinio atlyginimo. Komunistų partijos funkcionieriai už alkoholio vartojimą gali būti išmesti iš partijos. Viešose vietose, gatvėse, vaikščiojantieji išgėrusieji baudžiami pinigėmis bandomis ligi 20% jų mėnesinio ar dvi mėnesinio atlyginimo, ar 15 parų areštu. Barai ir kavinės negali parduoti alkoholio po 7 val. vak., o restoranai po 9.45 val. vak.

Nustatyta, kad girtavimą skatino pats sovietinio žmogaus gyvenimo būdas: jų butai be galo ankštūs, gyvena susikimšę, maža užėgų, kultūros namų. Taigi partija imsis priemonių įsteigti daugiau kultūros klubų, kinų, skaityklų, sporto salių, televizijos kambarių, kur sovietiniai piliečiai galėtų leisti laiką "kultūringiau", nevartodami svaigalų.

Kadangi patys milicijos tarnautojai taip pat labai daug geria, o milicija dabar turi su išgėrusiais neatlaidžiai kovoti, M. Gorbačiovo patvarkymu, buvo tuojau iš milicijos tarnybos atleisti 55.000 asmenų. Juos turėjo pakeisti "blaivieji" milicininkai.

Ir nepriklausomybės metais lietuviai nemaža išgerdavo, bet sovietinės okupacijos metu alkoholio vartojimas kelis kartus padidėjo. Katalikų dvasininkai ėmėsi iniciatyvos išgėrimą mažinti, buvo pradėtos steigti religinės brolijos skyriai parapijose, bet okupacinė valdžia jiems veikti neleido. Bet dabar patys okupantai pradėjo prieš vorką kovoti. Kiek tai pavyks - netrukus pamatysime.

Printed by "Tėviškės Aidai" 18 Henry St., Kensington Vic. 3031. Published by Mr. Vincas Žemaitis, the President of the Lithuanian Catholic Federal Committee, 17 McMillan St. Clayton, Vic. 3169.

Įvykiai

● **Brisbane.** "The Catholic Leader" VI. 30 laidoje didesniąją dalį ketvirto puslapio skyrė kun. Dr. Petro Bačinsko Kunigystės 50 metų Auksinio Jubiliejaus paminėjimui su Jubilato nuotrauka, plačiai aprašyti ir Lietuvos persekiojimams ir rusifikacijai. Straipsnis pavadintas - Kunigystė jam atvėrė duris į pasaulį.

● **Melbournas.** Policija buvo pasiskelbus iš anksto, kad birželio 28-29 tikrins automobilių vairuotojus ar nėra alkoholio įtakoje. Taksistams tie vakarai buvo rojus ir uždėrbo net 500% daugiau negu kitais vakarais. Policija per dvi naktis patikrino net 20.154 vairuotojus ir tik 42 surado virš leistos normos vairuoti. Tais vakarais nebuvo jokių automobilių nelaimių.

● **Tasmanija.** Tarp Tasmanijos Devonport ir Melbourne birželio 30 d. pradėjo plaukioti naujas liuksusinis laivas "Abel Tasman", kainavęs \$ 70 milijonų, 19.200 tonų talpos, gali paimti 850 keleivių ir 400 automobilių.

● **Canberra.** "The Weekend Australian" VI. 29 pranešimu, Etiopijos komunistų valdžia badaujančiams ir iš bado mirštantiesiems teikia pagalbą, nes laiko juos maištininkais prieš komunistų režimą ir dažnai bombarduoja pabėgėlius iš bado apimtų sričių. Apie pusantro milijono negrų Tigro srityje palikti bado mirčiai, jau nekalbant apie kitas bado apimtas sritis, kaip Eritrėja ir kitur. Vakarų kraštų organizacijos siunčia į Etiopiją maisto ir vaistų, bet nevisur pasiekia badaujančius.

● **Beirutas.** Arabai šių teroristai pagrobė Amerikos lėktuvą su 150 keleivių, skrendančių iš Graikijos sostinės Atenų į Romą, palaipsniui išleidinėjo įkaitus, vieną jų nušovė mirtinai ir išmetė Beirut aerodrome, pagaliau su likusiais 39 įkaitais reikalavo, kad Izraelis paleistų 735 libaniečius, kuriuos laiko kalėjime už teroro veiksmus. Teroristai 39 amerikiečius nuvežė į Damaską, kad iš ten galėtų skristi į laisvę. Kas bus su pagrobtu Amerikos sprausminiu lėktuvu Beirut aerodrome, dar neaišku, gal teroristai pasiliks sau kaip dovaną už įkaitų paleidimą.

● **Roma.** Nauju Italijos respublikos prezidentu parlamentas išrinko krikščionį demokratą Francesco Cossiga, 56 m., iš profesijos buvo teisės profesorius, vėliau Italijos min. pirm. Iš 977 parlamentarų už jį balsavo 752. Tai krikščionių demokratų partijos laimėjimas. Iki šiol prezidentu buvo socialistas Sandro Pertini, dabar jau 78 m. ir jis supyko, kad dar antrai kadencijai nebuvo išrinktas.

● **Melbournas.** "The Herald" dienraštis VII. 1 juoduose rėmeliuose paskelbė tokį pranešimą: "NEDĖKOJAME UŽ ŠIĄ DOVANĄ. Australijos piliečiai Lietuvai, Latvijai ir Estijai kilmės kasmet biržely prisimena savo gimtųjų kraštų holokausto dienas, kada 1940 m. birželio 14 d. Sovietų Raudonoji armija įsiveržė į tris taikas Pabaltijo valstybes: Lietuvai, Latvijai ir Estijai, ir pradėjo terorizuoti jų gyventojus. 1941 m. birželio 14 d. Sovietai pradėjo naikinti Pabaltijo tautas, išstremdami į Sibiro koncentracijos stovyklas, kur dauguma išstremtųjų žuvo nežmoniškos sąlygose nuo žiauraus šalčio, sunkaus darbo ir bado. Rusijos karo tankas - dovana Australijos muziejui, birželio 14 d. slinko iš Sydney į Australijos armijos bazę Puckapanyal. Kokia gėda Australijai priimti tokią "dovaną" iš brutalaus režimo, kuris su savo tankais dar tebežudo nekaltus žmones Afganistane. The Rev. Dr. P. Dauknys".

T E V I Š K Ė S A I D A I

18 Henry St. Kensington Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDZIA AUSTRALIJOS LIET. KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius kun. Dr. P. Dauknys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$ 25. Kituose kraštuose \$ 30. Atskiras numeris 50 centų. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

TĖVIŠKĖS AIDAI

LAISVĖ BUVO IŠKOVOTA

Tautos didžiosios nelaimės, prasidėjusios birželio mėnesį, arsipindė mūsų minėjimuose, nes tai žaizdos neužgyjančios per amžius. Bolševikiškoji Maskva su savo Raudonąja armija ir milicija užgriuvo mūsų Tėvynę Lietuvą, kaip besotis slibinas, grobdamas lietuvius ir veždamas į Sibiro taigas vergų darbams ir mirčiai. Tačiau laisvės idealas plaks lietuvių širdyje, kol bus gyva lietuvių tauta. Tokia laisvės prosvaitė, taip pat birželio mėnesį, sušvito prasidėjus vokiečių — rusų karui. Tai buvo ir Laisvės Varpo galingas aidas per visą Lietuvą sukilti ir nusikratyti okupantais.

Kazys Škirpa, buvęs Lietuvos nepaprastasis pasiuntinys ir įgaliotasis ministras Vokietijoje, savo plačios apimties dokumentinėje knygoje "Sukilimas Lietuvos suverenumui atstatyti" pateikia daug žinių apie tautos sukilimo organizavimą, jo įvykdymą ir veiksmus po sukilimo. Jis pateikia prof. Kazio Pakšto apskaičiavimus, kad birželio 23 d. sukilime aktyviai su ginklu rankoje dalyvavo apie 131.000 kovotojų. Bendras skaičius sukilimo metu žuvusiųjų laisvės kovotojų siekia per 4.000, apie 8.000 sužeistųjų. Rusijos Raudonosios armijos buvo priverstos sprukti iš Lietuvos ne vien dėl to, kad vokiečių kariuomenės buvo energingai atakuojamos, bet ir dėl to, kad buvo nemažiau energingai mūsų tautos sukilėlių spraginamos iš visų pusių. Tik dėl šitaip susiderinusių vokiečių kariuomenės ir lietuvių tautos sukilėlių veiksmų prieš bendrą priešą Lietuvoje pavyko jį greitai nugalėti, sukliudyti tolimesnius masinius lietuvių trėmimus į Sibiro gelmes, išgelbėti daug tautos turto nuo sunaikinimo, tūkstančius kalinių nuo nukankinimo bei nužudymo ir taip pat tūkstančius civilių gyventojų nuo rusų beprotiško iššaudymo bėgant iš Lietuvos.

Sekancią sukilimo dieną - birželio 23-čią, pasiskelbė Laikinoji Lietuvos Vyriausybė ir savo pirmuoju atsisaukimu jau per išlaisvintą Kauno radiją tautai deklaravo Lietuvos nepriklausomybės atstatymą ir Laikinosios Vyriausybės sudarymą: "Mes norime būti nepriklausomi ir esame pasiryžę viskam aukotis, viską atiduoti Lietuvai". Laikinoji Vyriausybė išsilaikė net š savaitės atsikūrusios Lietuvos valstybės priešakyje ir vokiečių buvo priversta savo veiklą nutraukti prieš savo valią. Tautos sukilimu buvo grąžintas Lietuvos valstybinis suverenumas ir visos Lietuvos administracija jau buvo vėl lietuvių rankose.

Zuvusieji laisvės kovotojai mus visus įpareigoja siekti Lietuvai laisvės, kas auka, darbu, malda prašant Viešpaties palaimos ir stiprybės, vertinant kiekvieną pastangą. Tada Lietuvos Bažnyčios nei paties pragaro vartai nenugalės! Kas eina su Dievu - nepažįsta baimės aukotis.

JUBILIEJUI ARTĖJANT

Lietuvos krikšto 600 m. sukaktis vis daugiau vietos randa lietuviškoje mūsų spaudoje, skelbiant jos paminėjimui sudarytus komitetus ir juose užsiąngavusias organizacijas. Džiugu buvo skaityti paskutiniojo Federacijos valdybos posėdžio aprašyme ("T.A." nr. 23) užuominą, kad "gautas yra ALB Krašto valdybos raštas dėl šio jubiliejaus minėjimo kartu jį ruošiant", ir kad Federacijos valdyba džiaugiasi tuo pasiūlymu ir sutinka bendradarbiauti.

Gražu, kad jau ir pas mus Australijoje tuo pajudintas jubiliejaus klausimas ir kad atsiranda tą reikalą keliančių ir bendradarbiavimą žadančių, tačiau, prisimenant šv. Kazimiero sukakties ruošą ir tos ruošos sėkmes bei nesėkmes, viena yra aišku, kad tas poros metų laikotarpis anaipol nėra per ilgą, kad ruošos darbus būtų galima atidėti tolimam rytojui. Jeigu mes, pasekdami JAV-ių tautiečius, tam reikalui sudarysime komitetą ar

komitetus, jau pats laikas juos ir Australijoje organizuoti, kad jie turėtų užtenkamai laiko planuoti ir daryti sprendimus, kaip, kada ir kur tie jubiliejaus minėjimai bus ruošiami ir kokios jie bus apimties.

Bene svarbiausias tos ruošos tikslas bus su 600-tų metų jubiliejumi prasiskverbti į 200-tų metų sukaktį atšventusios (Pietų Australija dar tik ruošiasi švęsti 150 m. jubiliejų) Australijos spaudą, radiją ir televiziją, iškeliant Lietuvos vardą. Kuriais keliais ir koku apipavidalinimu ten būtų galima patekti, klausimai taip pat rekalinti planavimo, išradimo ir laiko. Su krikščionybės sukaktimi gal lengviausiai bus išprašyti į vietos religinę spaudą, bet ir čia jau laikas paieškoti žmonių, kurie paruoštų strapsnius, susitarant, kas ir į kurias duris bėsis.

Jei minėjimai bus ruošiami atskirai kolonijose, reikėtų koordinuojančios rankos, kad, kaip pa-

tirtis rodo, jubiliejus nebūtų minimas metais peranksti, ar pervečiai. Tiems minejimams gal galima būtų surasti vieną stiprų paskaitininką, kuris su gerai paruoštu žoaziu galėtų būti bendras keliuose minėjimuose. Tokiai istorinei paskaitai paruošti reikia taip pat daug laiko. O gal ir dramos veikalas atsirastų, su kuriuo vienas iš mūsų teatrų galėtų pervaziuoti kolonijas?

Tų klausimų galima prirašyti daug, bet kas jiems paieškos atsakymus? ALB Krašto valdybos iniciatyvą sveikinant ir Federacijos valdybos pritarimu džiaugiantis, tenka laukti tolimesnių žingsnių.

Pranas Pusdešris

GAILĖ J. PRANCKŪNAITĖ

Siemet gegužės 7 dieną Gailė Joana Pranckūnaitė įsigijo Bachelor of Pharmacy laipsnį.

Gailė yra baigusi mūsų Melbourne lietuvių parapijos sekmadienio mokyklą, Seštadienio lietuvių kalbos kursą ir Siena katalikių mergaičių College, vadovaujamą Domininkonių seselių Camberwell.

Per visą mokslo kursą Gailė perėjo be jokių kartojimų, todėl būdama dar tik 21 metų amžiaus jau baigė aukštąjį mokslą ir dabar jau dirba Royal Melbourne ligoninės vaistinėje.

Gailė šoka tautinius šokius nuo 6 metų amžiaus. Taip pat ji yra skautė Melbourne Džiugo tunte.

DEL PASŲ TELEFONINIS PRANEŠIMAS

Į Australijos pasus pabaltiečiams gimtoji vieta jau buvo įrašoma SUN - sutrumpintai tai reiškia Sovietų Sąjunga. Latvijos konsulas E. Delins praneša, kad gautas oficialus atsakymas iš Foreign Affairs Department, kad dėl pabaltiečių kompiuteris jau ištaisytas ir jų gimtoji vieta, kas iš kur kilęs, bus įrašoma Lithuania, Latvia ar Estonia. Kas gavo Australijos pasus su neteisingu ir mums primestu sovietiniu įrašymu, dabar gali kreiptis į Pasų išdavimo įstaigą, kad mums gimtoji vieta būtų teisingai įrašyta - Lithuania.

Vilhelmas Debalčiūnas, Toronto

Kun. Dr. P. Bačinsko 50 m. Kunigystės jubiliejus

Birželio 15 d. atšventėme mūsų kapeliono kun. Dr. Petro Bačinsko auksinį 50-ties metų kunigystės jubiliejų. Jubiliejinis minėjimas prasidėjo 4 val. p.p. iškilmingomis sv. Mišiomis St. Mary's bažnyčioje, South Brisbane. Mišias aukojo pats jubiliatas su vietiniu vysk. Gerry ir aštuoniais kunigais. Giesmes sv. Mišiomis giedojo bažnyčios choras, padedant svečiams giedoriams iš Melbourne ir Adelaidės. Pritaikytą tai progai pamokslą pasakė kun. Pranas Vaseris ir Mišių pabaigoje žodį tarė vietinis vysk. Gerry.

Po Mišių visi nuskubėjo į p. Platkausko priėmimo namus, kur buvo ruošiamas jubiliejinis vakariene. Svečių susirinko gerokai virš 100 žmonių, kurių tarpe buvo šeši kunigai, seselės vienuolės, 6 melbourniškiai ir 10 adelaidiškių, kurie specialiai atvažiavo pagerbti mūsų kapeloną. Svečiams susėdus, stalus palaimino kun. Pr. Vaseris. Po vakarienos sekė sveikinimo kalbos. Pirmas kalbėjo to vakaro vedėjas K. Bagdonas ir pasiūlė išgerti to tą už jubilato sveikatą. Kun. Pr. Vaseris buvo atsivežęs juostelę, įrašytą Prelato P. Butkaus, per kurią perdavė sveikinimus. Po to kalbėjo kun. Pr. Vaseris, Arkivyskupijos kancleris Fr. Moynahan, p. Kviecinskas, p. Luckus, ponis Baltutienė iš Melbourne, p. Kaciūnas, Brisbanės Latvių bendruomenės

Nuotrauka iš Brisbanės "The Catholic Leader". Kun. Dr. P. Bačinską Kunigystės 50 metų sukaktimi sveikina vyskupas John Gerry, šalia Monika Stankūnaitė, Dalia Stankūnaitė, Allison Light ir Darius Mališauskas.

Į VILNIŲ, Į VILNIŲ

Rašo Dr. Kazys Eringis - naujasis pabėgėlis iš pavergtos Tėvynės, kuris keliaudamas į XIII Tarptautinį Botanikų Kongresą, kuris vyko 1981 m. Australijoje, pakeliui paprašė politinės globos JAV ambasadoje Seyshelles respublikoje Indijos vandenyne. Dabar gyvena Čikagoje. Mūsų bendradarbio Br. Kviklio paskatintas prisiuntė šį straipsnį, kurį spausdiname dalimis. Red.

(Tęsinys)

Į NAUJĄJĮ NUERNBERGĄ

Pirmame "operetės" veiksmo į nusikaltėlių prieš žmoniškumą gildiją rikiuojasi Dekanozovas ir Suslovo tipo Lietuvos duobkasiai iš Maskvos. Šio tipo atėjūnų gretas sudaro MGB vardu pastatyti visokiausio plauko komisarijai ir ministrai, sovietų kompartijos komitetų sekretoriai, Maskvos "vidaus kariuomenės" dalinių vadai ir visi kiti atėjūnai, vadovavę kankinant, naikinant, įkalinant ir tremiant lietuvius į Sibirą ir Šiaurės lagerius. Tai pačiai gildijai priklauso ir vietiniai visų tautybių Lietuvos valstybės išdavikai. Čia pritampa ir tokie parsidavę okupantui "teoretikai", Lietuvos istorijos ir valstybingumo falsifikatoriai ir tikinčiųjų persekiojimo sistemos kūrėjai kaip Žiugžda, Vaitkevičius, Navickas, Aničas ir į juos panašūs, lygiai kaip ir buvę "Armia Krajo-wa" vietiniai galvažudžiai.

PASTANGOS DISPONUOTI TAUTINE KULTŪRA

Tai Maskvos socialkolonizmo išradimas ir specializacija. Senovinės britų, prancūzų ir kitos kolonizmo formos šios niekšybės nežinojo: jos pigiai išgydavo kolonijų gamtinius išteklius, ir mažai kišdavosi į kolonijinės visuomenės gyvenimo būdą, bet nesuteikdavo joms valstybinio suvereniteto. Tuo tarpu Maskvos socialkolonizmas senovinio kolonizmo piktadarių formas ne tik begėdiškai panaudoja išsivysčiusiose visuomenėse, bet ir papildė iš esmės naujomis piktadarybėmis. Tai klastingos priemonės įgyvendinti taip vadinamą mokslinę techninę revoliuciją, sugriaunant pavergtų tautų gyvenimo būdą ir savastį (identitetą). Tai apgaulingos užmačios forsuoti pavergtų tautų jaunimo neva "išmokslinimą", užgesinant tautinę sąmonę ir paminant savitas etines normas. Tai grynai nusikalstamos užmačios apvogti ir taurias socialines idėjas, panaudojant jas tautoms pavergti socialinės klasės, o tikrovėje - perdėm egoistinės klišos vardu. Tai antihumanistinės pastangos ir priemonės disponuoti tautine kultūra, siekiant pateisinti klastingus užkariavimus ir apgaulingai juos plėsti. Tik laimė, kad Maskvos socialkoloninei imperijai niekur nepasisėkė minėtų klastingų tikslų pilnai pasiekti. Išsimokslinti visi visuomenė visur atpažino "vilką avies kailyje". Todėl socialkoloninės imperijos sugriuvimas tėra tik laiko klausimas. Tik istorija laiką dažnai matuoja kitais matais, negu trokšta pavergtųjų generacijos.

Rusija jau seniai stovi prie istorinės gėdos stulpo. Tačiau Maskvos vergvaldžiai dar neatlyžta už-

mačiomis disponuoti lietuvių (ir ne tik jų) tautine kultūra, kad bent kiek pridengtų užkariavimus ir Lietuvos valstybės sunaikinimą bei jos gyventojų isteriojimą. Šioms užmačioms talkina ir grupė neišmanėlių lietuvių ir patys sau dedasi Naujojo Nuernbergo kilpant kaklo. Jie beatodairiškai pildo okupanto primetamus užsakymus, organizuodami progines lietuvių kultūros šventes, okupacijos ir užkariavimų sukaktims atžymėti.

Jie begėdiškai prikemša tautinių renginių programas kosmopolitiniu šlamštu, nieko bendro neturinčiu

su lietuvių kultūros lobiais.

Tokių besaiklių šlykštumo pavyzdžių yra daugybė. Dėl aiškumo paminėsime keletą. Pavyzdžiui, atėjūnas ir jo pataikūnai okupanto armijos karių kolonas įvaro į tautinių švenčių atidarymo iškilmingas sesijas, o armijos chorą ir grynai karinio žygio rusiškas dainas įbruka į programą, net į jos pagrindinę dalį. Tai daroma sukelti karinę isteriją ir pademonstruoti tautos pavergimo faktą. Jie pavergtųjų neapkenčiamą, apkabinėtą ordiną užkariautojo armijos komisarą iškiša į tribūną reikšmingai kalbai pasakyti. Tuo tarpu tautiniais rūbais aprengtas lietuvaite, taigi verges, atvaro dėkoti atsiprašant Lietuvos "išvaduotojams". To kio ir panašios niekšybės neturi saiko ir ribų.

(Bus daugiau)

Pabiros pastabos apie meną ir kitą

Antrajam pasauliniam karui nusiaubus, pasaulio istorijos lapai verčiami satelitų greičiu. Naujų respublikų ir užkariautų bei užgrobtų žemių pasėkoje, pasaulio žemėlapis gerokai pakeitė savo braižinį. Kaleidoskopiniai keičiasi didžiųjų valstybių prezidentų ir valdovų veidai. Sukrečia žmoniją nepavykę, o dažnai ir pavykę atentatai, o erdvėje pakibo atomo grėsmė!

Tokie įvykiai liūdnei palietė ir mūsų tautą: jos dalis, žiaurais likimo paženklinta atsidūrė Sibire, nebojantis pavojų kamienas liko tėvynėje, išsivija plačiai išsibarstę po visus pasaulio žemynus ir tautinių jausmų vedina susiliejo į pasaulio lietuvių bendruomenę. Išlaikydama savo papročius, stengiasi pokariniam jaunimui taip pat įskiepyti tautinę dvasią.

Džiugu, kad tas jaunimas išsivijoje atsiekia aukštąjį mokslą. Jo tarpe turime ne mažai profesoriaujančių mokslo institucijose. Ne retas reiškinys, kad gabesnieji pasižymėjo įvairiose mokslo šakose įvairiais išradimais, pvz. - JAV med. dr. J. Maurūkas, inžinieriai Nasvyčiai ir kiti.

Muzikos pasaulyje plačiai nubangavo po karo "Jazz" naujoviška kūryba. Pagarsėjo taip vad. "Pop" dainininkai, kurie vokalinį meną "iškėlė" net iki "isteriško rėkimo", bet šalia to, iki šiol, tvirtai išsilaiko įvairių šakų klasikinių tradicijų muzikos menas ir ... opera!

Čia ir vėl, metus žvilgsnį į mūsų išsiviską gyvenimą, reikia konstatuoti, kad mūsų Čikagos Lietuvių Opera, prilygdama net Europos teatrų spektaklių pastatymams, kasmet ruošia po vieną vis skirtingą operą, ir šįmet išvedė į ramos šviesą vieną rimčiausių G. Verdi operų "Don Carlo".

Mūsų išsivijoje be garsaus tenoro Stasio Baro, iškilaus soprano Danos Stankaitytės ir turtingo bosono Jono Vaznelio, atsirado gan skaitlingas jaunų dainininkų prie-

auglis. Jų nemažai reiškiama ne vien Čikagoje ir bendrai Amerikoje, bet ir Kanadoje ir kitur, dažnai dalyvaudami įvairiuose parengimuose ir suruošdami savistovius rečitalius. Visų išvardinti net neįmanoma! Tačiau iki šių dienų tik Lilijos Sukytės vardas figūruoja pasaulio tarptautinių solistų sąrašuose.

Kad mūsų tauta yra muzikali ir balsinga apie tai jau nuo seno sklido gandai ir kitataučių tarpe, tik mūsų "australiškoje" išsivijoje teko ilgai laukti, kol suskambėjo nauji, jauni balsai. Džiugu tad, kad pagaliau sušvito scenoje jaunų dainininkų veideliai. Jos pasivadino "Svajonėmis". Ilgai belaukiant jaunojo dainos prieauglio, tikrai tekdavo apie tai tik ... pasvajoti. Dabar toji svajonė lyg ir realizavosi. Iš kitos pusės - nei žavingoji Virginija Bruožytė, nei savo neabejotinu muzikalumu įtikinanti Birutė Kymantienė tapti operos solistėmis tikriausiai ir pačios "nesvajoja". Jos, su pianiste (irgi dainininke) Zita Prašmutaite, sudarė trio ansamblį ir parenka jų balsams tinkamą programinių dainų repertuarą. Tas dainas scenoje jos papildė dar vaidybiniai ir sugeba uždegti auditorijas iki garsių "valiavimų" ir griausmingų plojimų.

Jos yra jaunos, užaugusios nūdienos muzikos atmosferoje, todėl nenuostabu matyti jų rankose mikrofonus, kuriuos jos naudoja visai "žinoviškai". Visos trys sudaro gyvą, viens kitą jautriai atjaučiantį, harmoningai susijungiantį vienetą. Reikia dar pripažinti, kad didelį kreditą jaunoms dainininkėms sudaro jų repertuare skiriama liaudies dainoms vieta. Birželio 15 d. Lietuvių Namuose įvykusiame koncerte jų trim balsais atlikta "Gale lauko toli" liaudies daina, galima laikyti klasiškai pavyzdingu folkloro atlikimu. Gera buvo interpretuotos ir visos kitos lietuvių dainos.

Pritemdytoje scenoje B. Kymantienei dainuojant "Paryžiaus Tan-

MILIJONAI BADAUJANTIEMS

Tarptautinė Mitybos ir Žemės Ūkio organizacija - FAO - paskyrė birželio 12 dieną daugiau negu septynis milijonus dolerių pagalbai alkstantiems Afrikos gyventojams ir pabėgėliams Afrikoje bei Centro Amerikoje. Didžiausia šios sumos dalis - apie pusterčio milijono dolerių, - atiteks Mauritanijai, šiaurės - vakarų Afrikoje, kur ypač tragiškai pasireiškia alkio problema. Į Mauritaniją bus pasiūsta įvairių maisto produktų, kurių pakaks tris mėnesius išmaitinti apie 275 tūkstančius gyventojų ir šešis mėnesius išmaitinti apie 30 tūkstančių vaikų.

Kiti pinigai bus paskirstyti Senegalui, Ugandai, Nigeriui ir Zairui, o likusi suma pinigų bus paskirta sušelpiti pabėgėliams Centro Amerikoje. Pabėgėlių daugumą sudaro Hondure prisiglaudę Salvadoro, Gvatemalos ir Nikaragvos piliečiai. LRTV

go", graškiais judesiais papildant muziką, padarė gero skonio kabinetinio numerio išpuodį.

Sekancią dieną, sekmadienį, įvyko visų pabaltiečių bendrai organizuojamas Išvežtųjų minėjimas Adelaidės Town Hall, 1.200 žiūrovų talpinančioje, pilnoje salėje. "Svajonės" atliko dvi liaudies dainas: "Trys berželiai" (M. Noviko) ir "Kalnai ten dainavo" (arr. mons. P. Butkaus). Džiugu paliudyti, kad ilgai nenutrūkusių plojimų jos buvo iškvietos dar pakartotinam nusilenkimui. Valio, mūsų jaunoms solistėms!

Bet... mielos jaunos menininkės, apeliuoju į Jus, į Jūsų širdis: "Tarkite aiškiau žodį!" Kad išstobulintus dikciją tam, žinoma, reikia specialių studijų, kantrybės ir darbo valandų. Žodis dainoje yra tiek pat svarbus kaip ir gaida.

Gražiabalsei Virginijai, mano manymu, be to, būtina susirūpinti balso vidurio stipresniąja pozicija, rezonatorių pažadinimu. Juk toji diapazono dalis yra kiekvieno balso "pamatai". Nei vieni, kad ir gražiausi rūmai, pastatyti ant silpnų pamatų, ilgai neišsilaiko.

Nuoširdžiai linkiu mielosioms "Svajonėms" tolimesnės sėkmės ir tobulėjimo scenos kelyje.

A. Binkevičiūtė - Gučiuvienė

AUSTRAI PAS POPIEŽIŲ

Jonas Paulius II priėmė grupę austrų katalikų, dalyvaujančių maldos kelionėje į Romą Austrijos laisvės ir nepriklausomybės atstatymo trisdešimtmečio proga. Kelionę suorganizavo Žemutinės Austrijos srities parlamentas. Austram katalikam tartame žodyje Popiežius priminė, kad visi pasauliečiai, krikštu įjungti į Kristaus mistinį kūną - Bažnyčią, - yra savaime tapę pačios Bažnyčios misijos liudininkais ir vykdytojais. Popiežius pažymėjo, kad krikščioniškosios vertybės sukilnina politinę veiklą, skatina politinius veikėjus pilnai pasišvesti visuomenės gerovės ir pažangos kūrimo darbu.

TAIKA MENAMA AR TIKROJI

(Atkelta iš 1 puslapio)

jungos ginklavimasi, rašo petijas? Nieko panašaus jie nedaro. Jie yra valdiška organizacija, pagalbinis bolševikų propagandos būrys. Valdžiai mostelėjus jie choru aprėkia "Ameriką ir NATO militaristus", paremia bolševikų "taikius pasiūlymus". Bet tarkime, kad Tarybų Sąjungoje susikūrė tikras visuomeninis taikos šalininkų sąjūdis ir jo dalyviai surengė eitynes iš miesto į miestą. Juos bematant išvaikytų milicija. Jei neužtektų jos, ateitų kariuomenė. Aktyviausius suimtų ir nuteisę išsiųstų į konclagerius. Jeigu jie išdrįstų nueiti prie kokios nors karinės bazės ir protestuoti, geriausiu atveju būtų nuteisti už agitaciją ir propagandą, o ko gero apkaltinti šnipinėjimu ir sušaudyti.

Bolševikų imperija siekia karinės persvaros prieš Vakarų, stengiasi išsigalėti pasaulyje ir pagaliau jį užvaldyti. Nuo pat jos sukūrimo, žingsnis po žingsnio eina prie šio tikslo ir vartoja įvairias priemones jam pasiekti. Tai apgaulingos sutartys, ideologinė ekspansija, perversmai ir kariniai užpuolimai.

Svarbiausia bolševikų kovos priemonė yra propaganda. Ją ypač plačiai vartoja krašto viduje, bet didžiulę reikšmę jai skiria ir užsienyje. Savo spauda, radijo laidomis stengiasi prasiskverbti į įvairius Vakarų visuomenės sluoksnius. Be to bolševikai turi užsienyje savo garsiakalbių, tai komunistų partijos, kurias galima prilyginti TSKP filialams, atskiri užsienio visuomenės veikėjai bei kompartijų sukurtos organizacijos įvairiais pavadinimais. Ypatingą vietą užima vadinamieji taikos šalininkai. Juos sunku pavadinti kompartijų filialais, nes tai įvairių įsitikinimų žmonės. Bolševikai išnaudoja kilnius

žmonių siekimus. Jie nuolat kalba apie taiką, o kartu ruošiasi karui. Visą šalį jie pavertę karine stovykla. Karinis jaunimo parengimas Tarybų Sąjungoje prasideda nuo vaikystės. Parduotuvėse platus karinių žaislų pasirinkimas. Tokie žaislai žadina dėmesį ir tikrąją techniką. Masiškai demonstruojami filmai apie karą. Taigi karine isterija stengiamasi užkrėsti net vaikus. Tačiau, matyt, ir bolševikų imperijos vadovams paaškęjo, kad atviras karinis pasiruošimas gali pakenkti jų taikos propagandai. Todėl nutraukė jo laidas per radiją ir televiziją, bet sustiprino karinį parengimą vidurinėse ir aukštesiose mokyklose. Baigę aukštąsias mokyklas gauna karininko laipsnį. Masiškai leidžiama karinė literatūra, romanai, atsiminimai. Rengiami buvusių karių susitikimai, pasakojimai apie karą. Stengiamasi sužadinti jaunosios kartos pasigėrėjimą karių žygiais.

Bolševikų vadovai savo kalbas apie taiką daugiausia skiria užsienio visuomenei, o krašte nuolat didina karinę įtampą. Bolševikų imperija nėra normali valstybė, nes

ji sukurta ne tautų labui, o jų pavergimui. Tautos jai tarnauja, o ji kovoja dėl pasaulinio viešpatavimo. Bolševikų stabas - revoliucija, bet ne kiekviena, o tik ta, kuri naudinga jų imperijai, kuri padeda plėsti jos ribas bei įtaką. Todėl su bolševikais negali būti kalbos apie nusiginklavimą be griežtos kontrolės.

Bolševikų imperijos taika - tai konclagerių taika. Mes turime ją. Taikos šalininkai užsienyje laisvai kelia savo reikalavimus ir rodo savo įsitikinimus. Mes turintys bolševikišką taiką negalime laisvai rodyti savo įsitikinimų. Mes žiūrimė pro kalėjimo grotas ar spygliuotas vielas ir matome, kad vadinamųjų taikos šalininkų kelias tiesiai veda pas mus. Taigi jų taika neatneš žmonijai laimės. Ji tik sustiprins pavergtų tautų grandines ir uždės jas kitoms tautoms. Moderni XX amžiaus vergija dar labiau suklestės. Todėl taikos negalima pirkti laisvės kaina. Taika turi būti garbinga ir humaniška, be grandinių, be kalėjimų, be konclagerių, be fizinio ir moralinio teroro. Tik tokios taikos reikia siekti.

LIETUVIAI LENKIJOJE

Lenkijos miestuose sėkmingai veikia lietuvių rateliai, kurie pasižymi įvairiopa veikla. Yra rengiami susirinkimai, minėjimai, rūpinamasi lietuviybės išlaikymu. Kai kurie rateliai, kaip pavyzdžiui Ščecine, leidžia savo aplinkraščius, juose informuoja apie savo veiklą, užsimojimus. Ščecino lietuvių ratelio šiais metais išleistame antrame aplinkraštyje įžanginis straipsnis yra skirtas II pasaulinio karo užbaigimo sukakčiai, informuojama, kad yra pagamintas dokumentinis filmas apie Dariaus ir Girėno paminklo Pšcelinke istorija. Tas filmas bus rodomas per Lenkijos televiziją. Lietuvių ratelis Varšuvoje turi savo seklyčią, kurioje vyksta narių susirinkimai. Wrocławo lietuvių ratelio iniciatyva čia buvo surengtos lietuviškos velykinės pamaldos. Wrocławo koncertuoti balandžio mėnesį buvo iškviestas Vilniaus estradinis ansamblis "Trimitas". Wrocławo ir Gdanske, vietos lietuvių ratelių rūpesčiu, taip pat ir šiais metais buvo surengti Vasario 16 šventės minėjimai į kuriuos atsilankė ir apylinkėse gyvenantys lietuviai.

Marijonų Generolo vizitacija Adelaidėje

Beveik prieš pora metų Adelaidės šv. Kazimiero lietuvių parapijoje prasidėjusios kontraversijos, kurios tiesioginiai lietė čia jau 23 metus sėkmingai dirbančius tėvus marijonus ir iš Vokietijos Adelaidėn atvykusį kun. dr. A. Savicką, suskaldė lietuvių bendruomenę į dvi stovyklas, iš kurių rašomos petijos ir laiški sukėlė rūpesčio ne tik vietos arkivyskupui, bet ir tiesioginiams šių dvasiškių viršininkams - lietuvių vyskupui išeivijoje vysk. P. Baltakiui ir marijonų vienuolijos generolui. Negalima teigti, kad jie dėl tų Adelaidės įvykių atvyko į Australiją, bet tikras dalykas, kad tarp kitų reikalų tie įvykiai buvo vienu iš svarbiausių.

Vysk. P. Baltakis, kantriai išklausęs visų, kurie tik į jį kreipėsi, padarė savo sprendimus - išėmė kun. dr. A. Savicką iš Adelaidės arkivyskupijos jurisdikcijos ir jį paskyrė kapelionu Pertho lietuviams.

Birželio 5-19 dienomis kanoniškai vizitacijai Adelaidėje lankėsi marijonų vyriausias viršininkas - vienuolijos generolas tėvas Donaldas Petraitis. Norintiems jį susitikti Parapijos taryba birželio 8 d. suruošė viešą pobūvį - suneštines vaišes, kurias pravedęs V. Baltutis supažindino Generolą su kiekvienu dalyvavusiu ir prie stalo leido vi-

siems pasisakyti. Kalbėjusių susidarė visa eilė: Parapijos tarybos vicepirm. V. Baltutis, ateitininkų pirm. A. Kubilius, ALK Moterų d-jos pirm. S. Pusedėrienė, bažn. choro administratorius V. Opulskis, Pensininkų klubo pirm. K. Kaminskis. Nuoširdžiausią kalbą pasakė LK Centro ūkvedys J. Milius kas, atvirai atidengęs paskutinius įvykius, pasiekusius net australų įstaigas.

Į kalbas atsakydamas gerb. tėvas Generolas pasisakė, kad jis apie Adelaidės lietuvių turimą gerą vardą visame pasaulyje jau seniai yra girdėjęs. Kalbėjo apie piktąją dvasią, kuri išiskverbia sunaikinti mūsų tikėjimą. Kvietė visus vienybėn, dvasinėn bendrystėn per Bažnyčią, nes visi esame to paties Dievo žmonės. Užsiminė išeivių lietuvių tragediją, kurią sudaro neišsiugdymas pašaukimų kunigystėn ir negalėjimas atvykti iš pavergtos Lietuvos, kur pašaukimų netrūksta. Ragino kasdien melstis už savo kunigus ir jiems padėti. Kalbą baigė padėka visiems už parodytą gerą širdį. Pabendravimas buvo baigtas klebono kun. J. Petraičio pareikštu dėkingumu tėvui Generolui, Parapijos tarybai ir visiems atsilankiusiems.

Du sekmadienius tėvas Generolas su klebonu kun. J. Petraičiu, MIC, šv. Kazimiero bažnyčioje au-

kojo koncelebracines Mišias pasakydamas lietuviškai pamokslus. Pirmame iš jų klausytojų atsiprasė dėl savo lietuvių kalbos netobulumo, prisipažindamas, kad jis esąs jau trečios emigrantų kartos Amerikos lietuvis. Tačiau jis lietuviškai pilnai supranta ir pageidauja, kad su juo būtų kalbama lietuviškai.

Norėdamas būti prieinamas visiems Adelaidės lietuviams, Generolas dalyvavo Lietuvių Namuose Ramovėnų metinėje šventėje, birželio Išvežimų minėjime ir po to vykusiame pobūvyje, privačiame susitikime kalbėjosi su ALB Krašto valdybos pirm. V. Neverausku, dalyvavo išvykoje į "Baltiją" ir jam suruoštuose priėmimuose privačiuose namuose. Bijantiems lenkų "invazijos" jis užtikrino, kad nėra jokio pavojaus, nes vietos arkivyskupui marijonai yra pažadėję šv. Kazimiero parapiją aprūpinti tik lietuviams kunigais. Tą pažadą jie vykdė jau 23 metai.

Pakviestas pietums į Adelaidės arkivyskupo rezidenciją Generolas turėjo progą išsikalbėti su abiem arkivyskupais ir išklausyti jų pareikštą dėkingumą marijonams už Adelaidės lietuvių aprūpinimą lietuviams kunigais, tuo nuimant pareigos našta nuo vietos arkivyskupų (ir vysk. P. Baltakio) pečių. Ypač pasidžiaugta, kad tas marijonų pasidėjimas liečia ir ateitį. Įvairiomis progomis tėvas Generolas pareiškė, kad Adelaidė yra jo rūpesčių centre, kad jis visomis išgalėmis stengsis pratęsti čia pastoracinį darbą lietuviams dirbančių marijonų kunigų eilę, kol tai bus įmanoma.

Tėvų marijonų (kun. J. Petraičio ir kun. A. Spurgio) ir būrio parapijiečių Adelaidės aerodrome sugelėmis ir šviesiomis viltimis sutiktas ir su nuoširdžiu dėkingumu išleistas tėvas Generolas išvyko giedrioje nuotaikoje tikėdamas, kad aiškus žinojimas, jog marijonai pasilieka Adelaidėje, nuramins kilusius nuomonių išsiskyrimus bei nesantaikas, ir gyvenimas šv. Kazimiero parapijoje palengva grįš į normalias vėzes. Telioka tuo tikėti tik mums patiems, tą tikėjimą patvirtinti darbais ir prašyti Dievą, kad Jis gražintų lietuviams vienybę Adelaidėje.

VIETNAMAS — IŠTISA KONCENTRACIJŲ STOVYKLŲ ŠALIS

Ryšium su dešimties metų sukaktimi nuo komunistinio režimo įsigalėjimo Vietname, JAV prezidentas Reagan griežtai apkaltino Vietnamo valdžią, kad ši remiasi teroru, savo piliečių kankinimais ir Gulagu. Šiandien, pažymėjo prez. Reagan kalbėdamas Birminghame, Alabamos valstijoje, Vietnamo komunistai gali didžiūti tuo, kad kraštą pavertė vienu iš vargingiausių visame pasaulyje, gali taip pat pasididžiuoti tuo, kad nuo komunistinio įsigalėjimo Vietname, beveik milijonas vietnamiečių pabėgo iš savo tėvynės. Tai vadinamieji "laidų žmonės", kurie bėgo į laisvę rizikuodami gyvybe.

Vietnamo komunistai gali taip pat didžiūti Gulagais - koncentracijos stovyklomis, kuriose tebėra kalinami nesuskaitomi žmonės. Prezidentas baigdamas pažymėjo, kad šiuo tarpu negali būti kalbos apie diplomatinių santykių normalizavimą tarp Vašingtono ir Hanojaus.

Dalis parapijiečių būrio, sutikęs marijonų generolą tėvą Donaldą Petraitį Adelaidės aerodrome.

Nuotrauka A. Budrio

Pranas Pusedėris

A. A. Kazimieras Kazlauskas

Melbourne sulaukė netikėtą žinią, kad staiga mirė Kazimieras Kazlauskas. Būdamas sveikas ir stiprus išskrido į Ameriką aplankyti sūnų Algį ir jo šeimą. Pakeliui susirgo ir Fiji saloje iš aerodromo buvo nuvežtas į Nadi miestą Lautoka ligoninė. Ten nustatė buvus širdies priepuoliui. Po savaitės buvo išleistas iš ligoninės. Sergančio tėvo aplankyti iš Amerikos atskrido sūnus Algis, iš Melbourne sūnus Dr. Karolis. Paskui vėl širdies priepuolis ir užmigo Viešpatyje birželio 19 d.

venomo ankstesnis pageidavimas buvo jo kuną sudeginti krematoriume. Ten sv. Mišias aukojo vietos kun. Cravigan ir jo mokyklos vaikai gražiai giedojo. Venomo kunas buvo sudegintas ant laužo. Peienai urnoje buvo parvežti į Melbourne. Rožančius buvo kalbamas Tobin koplyčioje Flemingtone. Atsisveikinimo žodį tarė Jonas Meliūnas, nušvietęs velionio ryškią asmenybę, buvo veiklus Lietuvių Bendruomenės V-je, Taryboje, Lietuvių klube. Su žmona gražiai išauklėjo vaikus, kurie besimokydami buvo sportininkai, skautai.

Laidotuvių šv. Mišios vyko šv. Jono bažnyčioje birželio 24 d. Skaitymus atliko sūnus ir Dr. Karolio vaikai patarnavo Mišioms - Domininkas, Benediktas ir Lukas. Velionio pelenų urna buvo palaidota tame pačiame Carlton kape, kur ilsisi jo žmona Veronika, mirusi 1984. IV. 2 ir sūnus Raimundas, žu-

vęs auto nelaimėje 1970. VI. 6. Giedant Marija, Marija, urna nuleista į kapą.

Po kapinių apeigų visi buvo pakviesti į Lietuvių Namus šermentims, kurių čia suvažiavo gera šimtinė. Pasimeldus už velionį, apie savo tėvo paskutines gyvenimo Fiji dienas papasakojo sūnus Algis ir Dr. Karolis, žodį tarė ir Dr. Karolio žmona Elaine, Lietuvių klubo vardu - pirm. Petras Sungaila.

Kazimieras Kazlauskas buvo gimęs Rudaičių kaime, Platelių valsčiuje, Kretingos apskrityje, 1908 m. kovo 2 d. Baigęs komercinę mokyklą, dirbo policijos ir kitose žinybose.

Ilsėkis, mielas Kazimierai, Viešpaties ramybėje. PD

A.A. ANELĖ LAUKAITIENĖ

Po ilgesnės ligos Melbourne Footscray ligoninėje birželio 21 d. mirė Anelė Laukaitienė 80 metų amžiaus, kilimo nuo Vilkaviškio. Rožančiui Tobin koplyčioje vadovavo Anelė Latvienė. Laidotuvių šv. Mišios buvo aukojamos šv. Jono bažnyčioje birželio 25 d. Skaitymus atliko Ona Duobienė. Daugelis priėmė šv. Komuniją, Mišių auką palydint sutartinėm giesmėm. Velionė palydėta į Fawkner kapines Lietuvių sekcijon, kur palaidotas sūnus Algis, miręs 1973. VII. 12. Po apeigų visi važiavo į Lietuvių Namus šermentims, kurias paruošė Socialinės Globos Moterų D-jos ponios.

Laukaičiai turėjo 7 vaikus, kurių 3 mirė dar maži. Mirus ir tėvui, motina liko su mažais vaikais. Karo metu motina su dviem vaikais atsidūrė Danijoje. Viena dukterė su šeima liko Lietuvoje. Motina su sūnum ir dukra atvyko į Australiją ir apsigyveno Melbourne. Dukterė kažkur kitur nusikėlė gyventi.

Ilsėkis, miela Anelė, Viešpaties ramybėje. PD

MELBOURNAS

RAMOVĖNŲ ŽINIAI

Pranešame, kad liepos mėn. 14 d., sekmadienį, 2 val. p.p. Lietuvių Namuose įvyksta metinis Ramovėnų narių susirinkimas. Narių dalyvavimas būtinas.

LKV S-gos Ramovės Valdyba

Laiškas Redakcijai

Tėviškės Aidų Nr. 24 slapukas, pasirašęs tik kor., apie mano dalyvavimą birželinį minėjime Sydneyje rašo: "Jo kūryboje girdime ir Maironį ir Brazdžionį". Bjauresnio antausio poetui niekas negalėtų sugaivoti. Šitaip sumindoma visa mano kūrybos originalumo, individualumo vertė. Poeto kūryba yra tiek verta, kiek ji yra į kitų poetų kūrybą nepanaši.

Jūsų bendradarbis, slapukas kor., rašo netiesą. Neplagijuojau aš Maironio ir Brazdžionio. Mano kūryboje girdisi tik Jūragis.

Į šitą šmeižtą, kadangi jis buvo skleidžiamas ir kitame laikraštyje, aš žiūriu labai rimtai. Kad nereiktų kalbėtis per advokatus, reikalauju, kad Jūsų bendradarbis kor. arba viešai citatomis įrodytų kaip minėjime mano skaitytoji oracija yra į Maironio ir Brazdžionio poeziją panaši, arba manęs atsiprašytų už įžeidimą.

Juozas Almis Jūragis

Redakcija mano, kad korespondentas gal per daug poetą pagyrė, jo kūrybą iškeldamas iki Maironio ir Brazdžionio, savo pagyrimu visai negalvojo įžeisti. Gal tas pagyrimas nebuvo vietoje... O jeigu poetas pasijuto įžeistas, tai Redakcija jo labai atsiprašo, nes iš korespondento pusės nebuvo nė šėšelio noro ką užgauti, o tik pagirti. Pasirodo, kad ir su pagyrimu reikia būti labai atsargiam...

Melbourne lietuvių skautų Džiugo tunto

BALIUS

liepos 6 d., šeštadienį, 7 val. vak.

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Muzika - lietuvių jaunimo orkestras "Dabar"

Bilietai \$ 12 asmeniui, studentams ir moksleiviams \$ 9.

Bilietus užsisakyti pas N. Kairaitienę, telef. 842 3403 ar A. Simkų, telef. 578 4319.

KVIEČIAME VISUS!!!

PIGIAUSIOS KELIONIŲ KAINOS Į UŽJŪRIUS

Į Lietuvą ir atgal nuo	\$ 1.550
Iš Lietuvos ir atgal nuo	\$ 1.650
Į Frankfurtą ir atgal nuo	\$ 1.350
Į Frankfurtą per JAV nuo	\$ 1.520
Į Paryžių ir atgal nuo	\$ 1.350
Į Kanadą ir atgal iš Sydney	\$ 1.200
Į Kanadą ir atgal į Melb.	\$ 1.300
Į Čikagą ir atgal	
(per Tokijo) nuo	\$ 1.600
Į JAV ir atgal iš Melb. nuo	\$ 1.200
Į Pietų Ameriką nuo	\$ 1.600
Aplink pasaulį nuo	\$ 1.700

- Į Lietuvą ir atgal per Tokijo, Belgradą, Varšuvą, Frankfurtą, Kopenhagą - arba per Helsinkį į Taliną.
- Iš Varšuvos į Vilnių ir atgal traukiniu.
- Vilniuje leidžia būti tik 5 naktis (6 dienas).
- Keliavimui Qantas, PanAm, KLM, Lufthansa, Singapore Airlines, Japan Airlines ir TAA, ANSETT pigiausiomis kainomis per akredituotą IATA, AFTA kelionių biurą.
- Užpildau dokumentams blankas nemokamai.
- Parūpinu draudimą, kelionės čekius, viešbučius ir t.t.
- Bilietus išrašom vietoj. 24 metų patyrimas, Jūsų kelionės sėkmingumo garantija.
- Atstovaujam Australijoje daugelį lėktuvų bendrovių neskrendančių į Australiją, kaip antai: IBERIA, TWA, SABENA, AIR LANKA, AIR MALTA, FINNAIR, taip pat EURAILPASS (15 dienų \$ 390, 21 diena \$ 480, 1 mėnuo \$ 600).

Kreipkitės pas ALG. ŽILINSKĄ tiesioginiai, laišku arba telefonu.

CONCORDE INTERNATIONAL TRAVEL

(Akredituotas IATA, AFTA)

541 KING STREET, WEST MELBOURNE (prie Liet. Namų)
Telef. 329 6833, vak. 583 4258.

MELBOURNAS

CHORO POBŪVIS

Lietuvių Parapijos choro pobūvis buvo suruoštas Parapijos Namų salėje birželio 29 d. vakare. Tai metinė choro šventė pagerbti savo dirigentą Petrą Morkūną vardinį progą ir kartu buvo atžymėta choro veiklos 24 metai. Salia choristų dalyvavo ir choro rėmėjai - Elenutė Korsakaitė, I. O'Dwyer, Antanas Bajoras, J. T. Jurgelaičiai, E. Matulionis. Choro Globėjui kun. Pr. Vaseriui palaiminus vaišes, choro pirm. inž. Kazimieras Mioldažys pravedė pobūvio programą. Vardavininką dirigentą Petrą sveikino kun. Pr. Vaseris, kun. Pr. Dauknys, ALK Federacijos pirm. V. Zemaitis, Lietuvių Bendruomenės pirm. R. Semetas, Dainos Sambūrio pirm. K. Lynikas, Ateitininkų pirm. A. Bakaitis. Visiems sveikintojams padėjo vardavininkas Petras Morkūnas. Visi sveikintojai įvertino choristų pasišventimą savo gražiai išmoktomis dainomis kiekvieną sekmadienį lietuviškom pamaldom suteikiant reto iškilmingumo, religinio išgyvenimo. Čia dideliu pasišventimu sušvinta dirigento Petro Morkūno asmenybė, jo nuoširdumas, sugyvenimas su visais, savo šiltu šypsniu apimdamas visus. Jis dainuoja ir Dainos Sambūrio chore, o kai reikia ir jam diriguodamas, vadovaudamas ir Vyrų oktetui. Per visą vakarą buvo išdainuota daug dainų, dainelių ir solistų pasirodymų. Labai skanių valgių paruošė šeiminkės: O. Duobienė, L. Keblienė, J. Kvietlaitienė, M. Matulionienė, Z. Pranckūnienė, M. Sodaitienė. Salę šventiškai paruošė K. Mioldažys su choro izdininku Vincu Lazausku. Taip visų darbštumu buvo švenčiama metinė choro šventė ir savo vadovo ir dirigento Petro Morkūno varduvės.

PD

DIRIGENTO PETRO MORKŪNO VARDADIENIUI

Mielas Petrai, dirigente,
Šiandien Tavo Vardo šventė!
Mes, choristai, susirinkę,
Sveikinam Tave, ir linkim
Daug ilgų, prasmingų, metų,
Ir toliau giedot numatom ...

Ačiū Tau už didį triušą,
Diriguojant giesmei mūsų;
Giesmei šventai, bažnytinei,
Giedant Dangui ir Tėvynei -
Dievo Garbei ir doriems
Mūs parapijos žmonėms.

Dėkingi Choristai

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

Gyvojo Rožančiaus nariai liepos mėnesį meldžiasi, kad Lietuva sulauktų šventųjų paskelbimo - Dievo Tarno arkivyskupo Jurgio Matulaičio ir arkivyskupo Teofilio Matulionio.

A.A. Anelę Laikaitienę laidojant šv. Mišioms aukojo B. O. Duobai, E. Gabrielaitienė, S. Gryblienė, E. J. Juškevičiai, Br. Mačiulaitienė, J. Sarapinas, V. Šukevičius, Keturnedėlio šv. Mišias užprašė Bronė Mačiulaitienė ir B. O. Duobai.

Marija Grigalienė gavo žinią iš Lietuvos, ten mirė jos brolis Vincas Barkauskas. Už savo brolio vėlę jį užprašė pas mus šv. Mišias.

Teresė Grigalius (Grigaliutė) iš Newport turėjo sunkią operaciją Austin ligoninėje, A Block, palata 4.

Cepelinų pietus Lietuvių Namų svetainėje liepos 7-tą, sekmadienį, ruošia Tautos Fondo Rėmėjų būrelis, kviečia visus skaniai ir sveikai lietuviškai pavalgyti.

Tėviškės Aidų savanoriai lankstytojai pagerbė savo bendradarbius Jonus ponių pagamintais skaniais pietumis. Tai seniūnė Jonė Žitkevičienė, Jonas Venckus ir Jonas Daunys. Jiems buvo sugiedota Valio, Ilgiausių Metų jiems Valio!

Geelonge lietuviškos pamaldos liepos 14 d. sekmadienį, 9.30 val. šv. Jono bažnyčioje.

Religinei Šalpai \$ 20 aukojo J. Černiauskas ir \$ 20 auka V. Koženiauskienės turėjo būti paskelbta Latrobe Valley sąrašė. Aukojusiem nuoširdus aciū!

Už Kazimiero Kazlauskio vėlę šv. Mišioms aukojo: E. J. Balčiūnai, Pr. Binkus, Aleksas, Liuda Jakubauskai, Elena ir Arūnas Jakubauskai, V. V. Kasperaičiai, A. V. R. Klimai, J. E. Kriškėičiūnai, Rūta, Gintas Kulakauskai, P. J. Mažyliai, J. Mikštas, Petras Naujokaitis, J. Petkevičienė, Antanas Raudys ir šeima, J. M. Venckai, V. J. Žitkevičiai.

A.A. Dr. Izidorių Kauną laidojant, už jo vėlę šv. Mišioms aukojo: P. Adomavičienė, A. Ašmonas, A. E. Bakaičiai, E. J. Balčiūnai, A. V. Bieliauskai, Teresė Bikulčienė, P. Binkus, J. R. Čiurinskai, A. B. Duobai, St. Gabriolas, O. Giedraitienė, J. E. Grigaičiai, S. Ivaškevičienė, S. V. Jeršovai, I. Jokubauskienė, T. J. Jurgelaičiai, R. V. Kačerauskai, Regina Kaunienė, J. L. Kebliai, J. Kemežys, J. Lukauskienė, T. Laukaitienė, Br. Mačiulaitienė, Z. G. Mackevičiai, E. E. Marganavičiai, P. J. Mažyliai, M. Medeišienė, P. E. Markoniai, K. A. Mioldažiai, J. Mikštas, V. M. Miliauskai, L. Milvydienė, L. Br. Padgurskiai, B. E. Pankevičiai, S. Pankevičienė, J. J. Petraičiai, P. ir V. Petraičiai, V. L. Petrosevičius, Regina Pumputis, A. ir F. Ročiai, A. Raudys ir šeima, V. Sacevičius, T. J. Seliokai, J. Simutienė, V. E. Stagis, H. S. Statkai, E. R. Šemetai, P. Šiuškienė, V. Šukevičius, P. St. Švambariai, S. M. Tamašauskai, A. Tamašauskas, V. Vaitiekūnienė, J. M. Venckai, Br. O. Zumeriai, D. G. Žemkalniai, V. J. Žitkevičiai.

Laidotuvių koplyčioje su Dr. I. Kaunu atsisveikinimo kalbas pasakė - kalbų koordinatorius Bend-

ruomenės pirm. R. Šemetas, A. Bakaitis - Ateitininkų pirm., Lynikas - Tautos Fondo pirm., Dr. Šurnienė - Daktarų vardu, K. Mioldažys - vilkaviškėičių vardu, L. Padgurskis - Gyvojo Rožančiaus pirm., A. Grigaitis - Draugų vardu. Šv. Mišių skaitymus atliko Jonas Meiliūnas. Aukas atnešė Bronė Pankevičienė ir jos sūnus Edis. Mišių gale žodį tarė kun. Pr. Vaseris. Mišias aukojo abu kunigai. Po apeigų kapinėse sugiedojus Marija, Marija, Lietuvių Namuose buvo suruoštos šermenys, kur dalyvavo gera šimtinė žmonių. Sermenis paruošė Katalikių Moterų Draugijos ponios.

Parapijai aukojo:

\$ 150 - G. Gaidelis, \$ 70 - J. Černiauskas, \$ 50 - J. T. Seliokai, po \$ 40 - E. Bendžius, Alb. Savickas, J. J. Petrašiūnai, \$ 30 - J. Kulys, \$ 25 - J. Petkevičius.

Visiems aukotojams nuoširdus aciū.

Jūsų kun. Pr. Vaseris

MELBOURNAS

ŠAULIAI!

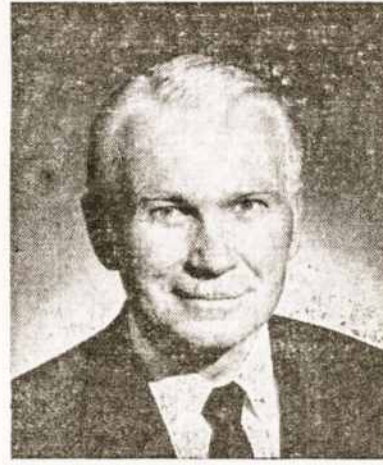
DLK Vytenio Šaulių kuopos šauliai ir šaulės! Pavergtųjų Tautų Ekumeninės pamaldos vyksta liepos 21-mą, sekmadienį, 3 val. šv. Patriko katedroje. Šauliai ir šaulės dalyvauja uniformuoti su vėliava. Po pamaldų vyks koncertas, 20 Brunswick St. Fitzroy, katalikų salėje netoli katedros. Ir koncerte šaulių dalyvavimas būtinas ir galima būti uniformose.

Džiugo Tuntas

Tunto Štabo posėdis vyko Parapijos Namuose Kensingtone pas Tunto Dvasios vadovą s. kun. Pr. Dauknį birželio 24 d. vakare. Tuntininkas vyr. sk. Algis Šimkus posėdžius praveda akademinio lygio metodu, kiekvienas gauna dailiai atspausdintą darbotvarkę, sujungia diskutuojamas žinias sistemingai į vieningą visumą. Taip šįkart čia buvo aptarta Tunto Skautų baltiaus ruoša ir jo pravedimas Melbourne Lietuvių Namuose liepos 6 d. vakare. Pasiskirstyta pareigomis. Šokiams gros "Dabar" orkestras, kurį sudaro skautų jaunimas ir jau daug kartų yra grojęs įvairiems parengimams. Prie kavutės tuntininkas pateikė savo sukurtą Tautos Šventės minėjimo ritmingą poemą - Lietuvos tautinės istorijos raida nuo senų senovės per šimtmečius iki mūsų dienų ir ateities viziją. Šią poemą atliks choras, tautiniai šokiai, gyvieji paveikslai, deklamatoriai, pasirodys daug jaunimo.

Tautos Šventės minėjimas rugsėjo 8 d. bus originalus, įspūdingas! Kapelionas kvietė visus vyresnius Brolius ir Seses dalyvauti Pavergtųjų Tautų Ekumeninėse pamaldose St. Patrick katedroje liepos 21 d. sekmadienį, rikiuotis prie katedros 2.30 val. po pietų. Tos iškilmingos pamaldos pakelia žmogaus dvasią ir visuomet yra įspūdingos. PD

Mirė Dr. Izidorius Kaunas

Birželio 22 d. Melbourne lietuvius sukrėtė liūdna žinia - į amžinybę iškeliavo Dr. Izidorius Kaunas.

Izidorius - Jurgis Kaunas gimė 1902 m. balandžio 7 d. Balseliškių kaime, Sintautų valsčiuje, Sakių apskrityje. 1922 m. baigęs Marijampolės Rygiškių Jono gimnaziją, o 1930 m. jau įsigijo medicinos gydytojo teises Kauno universitete ir iki 1944 m. buvo Vilkaviškio apskrities gydytojas ir Vilkaviškio apskrities ligoninės vidaus ligų sky-

riaus vedėjas. Į Vokietiją pasitraukė 1944 m. ir emigravo į Australiją 1949 m.

Dr. Kaunas buvo vienas iš steigėjų Ateitininkų studentų Kęstučio korporacijos. Visą savo gyvenimą buvo ištikimas Ateitininkų šūkiui "Viską atnaujinti Kristuje". Jo asmenyje nebuvo jokio išdidumo šešėlio. Jis buvo visiems pasirošęs padėti ir ištiesti pagalbos ranką. Mokėdamas labai daug sveitimų kalbų, buvo labai populiarus europiečių ateivių pacientų tarpe, nes kiekvienas pas jį atėjęs galėjo susikalbėti savo gimtąja kalba, ar jis buvo rusas, lenkas, prancūzas, italas ar vokietis.

Paskutiniai ketveri metai jam ir jo žmonai Reginai buvo tikra Kalvarija, nes banga po bangos sveikata silnėjo ir buvo reikalingas nuolatos budinčios globos, kurią ištvėringai nešė Regina Kaunienė.

Daugeliui draugų liko skaudi tuštuma netekus jo.

Ilsėkis Viešpatyje.

AnB

A. A. DR. IZIDORIUI KAUNUI

po ilgos ir sunkios ligos iškeliavus į amžinybę, jo žmoną mūsų mielą narę Reginą ir jos artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Melbourn Katalikių Moterų Draugija

A. A. DR. IZIDORIUI KAUNUI

mirus, Melbourne ateitininkai liūdime netekę savo nario ir giliai užjaučiame jo žmoną Reginą ir dukterį Ireną su šeima bei artimuosius.

Melbourn Ateitininkai

Mūsų šeimos gydytojui Lietuvoje

A. A. DR. IZIDORIUI KAUNUI

mirus, jo žmoną Reginą, dukterį Ireną su šeima ir kitus gimines labai nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Teklė ir Juozas Seliokai

A. A. DR. IZIDORIUI KAUNUI

buvusiam ilgamečiui visų mylimam Vilkaviškio apskrities daktarui, užbaigusiam ilgą šios žemės kančios kelionę, giliai užjaučiame žmoną Reginą, dukrą Ireną su šeima Amerikoje, velionio seserį S. Pankevičienę, gimines bei artimuosius. Liūdėdami meldžiame Viešpaties - tespindi ir danguje jo taurioji siela, kaip spindėjo ant žemės - amžina šviesa. Liūdesyje vilkaviškėičiai:

V. A. Baltrukoniai, J. T. Jurgelaičiai, J. O. Kemežiai, B. Mačiulaitienė, P. E. Markoniai, K. A. Mioldažiai, A. Plečkauskas, A. A. Sadauskai, J. T. Seliokai, M. Verbylienė, V. J. Žitkevičiai.

A.A. KAZIMIERUI KAZLAUSKUI

mirus, sūnams - Algimantui, Karoliui ir jų šeimoms nuoširdžiai užuojautą reiškiamo.

Liuda ir Aleksas Jakubauskai
Elena ir Arūnas Jakubauskai
Rūta ir Gintas Kulakauskai

A.A. APOLONIJAI KALADIENEI

mirus, Ramovėnui Linui Kaladei, sūnams ir dukrai bei jų šeimoms reiškiamo nuoširdžiai užuojautą.

LKV S-gos Ramovės Valdyba

SYDNEJŪJE

CANBERRA

ADELAIDĖ

UŽDRAUSTAS MINĖTI VIKTORO PETKAUS VARDAS

Per lietuvišką radijo valandėlę pereitą šeštadienį sužinojome, kad Radijo 2EA vadovybė uždraudė minėti Petkaus pavardę ir jo adresą, kuris buvo paskelbtas šeštadienį prieš tai. Radijo 2EA vadovybė sužinojus, kad Petkaus pavardė buvo paskelbta, parašė griežtą išpėjimą radijo koordinatoriui Dr. G. Kazokieniai, kad skelbimas kalinių Sovietų Sąjungoje yra kišimasis į Sovietų Sąjungos vidaus reikalus. Tai gi, štai laisvojo krašto valdininkai, kurie užuot tarnavę mums, dirba Sovietų Sąjungos naudai, o apmokame jų dideles algas mes patys. Iš radijo vadovybės laiško atrodo, kad tiek Sacharovą, tiek Petkų ir kitus šios radijo stoties viršininkai skaito nusikaltėliais, taip, kaip ir Sovietų Sąjunga.

kor.

DAINOS CHORAS

Neseniai persikėlę į Queenslandą ilgamečiai Dainos choristai Emilija ir Edvardas Sliteriai jau išgijo savo namą tenai ir džiaugiasi šiltesne saule ir vaikų draugyste. Siunčia visiems geriausius linkėjimus.

Dainos choro Viduržiemio vakaras - koncertas įvyksta liepos 27 d. Lietuvių klube Bankstowne. Programą atlieka Dainos choras ir pavieniai artistai. Laukiame svečių

mūsų parengime iš arti ir toli.

Rugpjūčio 10 d. 7 val. vak. Dainos choras yra pakviestas į vokiečių šv. Cecilijos choro metinį koncertą atlikti dalį koncerto. Koncerte dalyvauja du vokiečių chorai ir lietuvių Dainos choras, vad. Br. Kiveriui ir Birutei Aleknaitei.

Koncertas vyks jų Bendruomenės namuose: 112 Edwin St. North, Croydon. Vokiečiai kviečia ir lietuvius į šį koncertą, kadangi gali būti vietos trūkumas, tai lietuviui prašomi iš anksto pranešti dėl jų dalyvavimo A. Kramiliui, telef. 72 7313 arba bet kuriam Dainos choristui.

Dainos choras mokina viena dainą vokiškai su kuria bus užbaigtas šis koncertas. Šv. Cecilijos choras prižadėjo padainuoti ir mūsų koncerte, kada mes juos pakviesime.

Dainų šventės 1986 m. Sydnejuje repertuaro gaidos jau yra išspausdintos ir pasiūstos Melbourne, Geelongo ir Adelaidės chorams. Gaidos bus pasiūstos ir į Brisbane, Perthą ir Newcastle. Dainų šventė įvyks 1986 m. gruodžio 30 d., generalinė repeticija gruodžio 29 d. Pavienių chorų dainų šioje šventėje nebus. Dainuos tik jungtiniai moterų, vyrų ir mišrus jungtinis choras. Mažųjų kolonijų chorai kviečiami išmokyti dainų šventės repertuarą ir atvykę į Dainų šventę jungtis į Australijos lietuvių jungtinį chorą.

Dainos Choro Valdyba

TRĖMIMŲ MINĖJIMAS

Jau birželio 13 d. vakare 2XX radijo bangomis perduota lietuvių pusvalandžio vedėjo Jūro Kovalskio tam pritaikinta programa, su pažindinančiais klausytojus su tos dienos tema - išvežimais.

Birželio 14 d. vietos "Canberra Times" laišku skyriuje pasirodė Ginto Kaminsko pasirašytas gana ilgas laiškas antrašte "Subjugation of Baltic States", kurį laikraštis (ne mums palankios krypties) labai nenoromis įdėjo. Tik autorius užsispyrimas laimėjo.

Birželio 16 d., sekmadienį, St. Mary's bažnyčioje kun. P. Martūzas aukėjo šv. Mišias ir pasakė pamokslą anglų kalba, nes dalyvavo ir mūsų kaimynai latviai ir estai. Lietuviškas giesmes per Mišias palydėjo vargonais buvęs "Aušros" choro vadovas Pranas Darius.

3 val. Lietuvių klubo salėje buvo tęsiama antroji minėjimo dalis - oficialioji. Ją pravedė J. Kovalskis. Garsiakalbiams pagrojus Australijos himną ir pristatius Keston College ir liberalų partijos svečius, Jūras pasakė gana išsamią, įdomią išžanginę kalbą, kurios viduryje visų atsistojimu ir tylos minute buvo prisiminti mūsų tautos kankiniai.

Po jo kalbėjo Baltų Tarybos pirmininkas A. Bobets, nušviesdamas Keston College darbą ir pakvišdamas Rev. Dr. R. Withycombe paskaitai. Autorius, tikrai mūsų istorijos kelius išstudijavęs, priminė mūsų tautos atgimimo laikus ir naujas nelaimes.

Vėl kalbėjo J. Kovalskis siūlydamas skaityti ir platinti "Baltic News".

Scenoje pasirodė estų ir latvių chorai, padainuodami penkias liaudies dainas. Minėjimas užbaigtas trijų tautų himnais.

Svečiai ir atsilankiusieji buvo pakviesti į svetainę stiklui vyno ir kavai, kur dar valanda kita praleista su mūsų kaimynais ir svečiais. Minėjimą surengė jungtinis Baltų komitetas, - lietuvius atstovavo valdybos pirm. R. Katauskas, kuris sutraukė pilną salę svečių (virš 200), kas čia retai pasitaiko. km

VAJAUS AUKOS

Lietuvių Katalikų Religinei Salpai dėl persekiojamos Lietuvos Bažnyčios skelbiamos prisiūstos aukos:

Sale lietuvių aukojo, jų aukas prisiuntė įgaliotinė ir seniūnė E. Eskirtienė, po \$ 20 A. E. Eskirtai, V. V. Norkai, \$ 6 O. K. Butkai, po \$ 5 V. Balsevičius, Dalė Ellison - Valytė, A. Matukevičienė, O. B. Vitkauskai. Viso \$ 66.

Melbourne \$ 10 M. Verbylienė. Melbourne iš viso \$ 3.160.

Visiems aukojusiems ir aukų rinkėjams nuoširdžiai dėkoju.

A. Bakaitis
Vajaus Išdininkas

ARKIVYSK. L. A. FAULKNER

Adelaidės arkivyskupiją valdant arkiv. J. Gleeson, jam padėjėju paskirtas arkiv. L. A. Faulkner rūpinosi imigrantų reikalais, todėl turėjo artimų ryšių su lietuviu. Jis iškilmingomis apeigomis šv. Kazimiero bažnyčioje įvesdino kun. J. Petraitį, MĪC, klebono pareigom lietuvių parapijoje, jis su lietuviu turėjo ir kitų malonių ir "peticinių" susitikimų.

Po sunkių širdies operacijų arkiv. J. Gleeson pasitraukus iš arkivyskupijos valdytojo pareigų, jų perdavimas arkiv. L. A. Faulkner įvyko birželio 19 d. iškilmingomis apeigomis šv. Pranciškaus Ksavero katedroje. Iškilmingai dalyvavo Pietų Australijos gubernatorius Sir D. Dunstan su žmona, Adelaidės burmistras, eilė ministrų bei senatorių, įvairių religijų vadovai, tarp jų įskaitant ir vyriausią žydų rabiną, 9 vyskupai, apie 100 kunigų ir katedrą sausakimšai pripildžiusi tikinčiųjų minia. Lietuviams atstovavo kun. J. Petraitis, V. Baltutis ir D. Baltutytė tautiniais rūbais.

Apeigos pradėtos choro ir susirinusių giedotais himnais ir arkiv. J. Gleeson žodžiu, kuriame jis pristatė arkiv. Faulkner. Jaudinant buvo pareigų perdavimo pavaizdavimas pasitraukiančiam arkivyskupui nuvedant naująjį ir pasodinant į vyskupo sostą už altoriaus. Koncelebracinės Mišias aukojo arkiv. Faulkner su būriu kunigų. Pasakytame pamoksle jis padėkojo arkiv. Gleeson ir pasakė kreipsias daugiausia dėmesio į šeimas, kad tik iš jų gali išaugti tvirtas tikėjimas, žmoniškumas ir pasaulio taika.

Naujo arkivyskupo titulas: Adelaidės arkivyskupas ir Adelaidės bažnytinės provincijos metropolitas.

Sekančią dieną arkivyskupijos kunigai buvo pakviesti pietums, kurių metu kun. J. Petraitis pasveikino arkiv. Faulkner lietuvių vardu.

Arkiv. L. A. Faulkner yra jau trečias arkivyskupas, su kuriais, turėdami savo šv. Kazimiero bažnyčią, lietuvių palaiko glaudžius ryšius. Nepamiršamas yra a.a. arkiv. M. Beovich, kuris į mus visuomet kreipdavosi: "Good People". Dar tebeskamba arkiv. J. Gleeson mums ne kartą pasakyti raginimai išlaikyti savo gražius papročius ir juos perduoti savo vaikams. Nuo mūsų pačių bene daugiausiai priklauso, kokie santykiai bus su naujuoju Adelaidės arkivyskupu. Pr.P.

LIETUVIŲ RADIO VALANDĖLĖS

ADELAIDĖ SEBI - FM šeštadieniais nuo 9 v. iki 10 v. ryto.

CANBERRA 2XX ketvirtadieniais 7.30 val. vak.

MELBOURNE 3EA sekmd. 11 val. ryto, pirmad. 6.30 val. p.p.

SYDNEY 2EA šeštadieniais 10-11 val. prieš pietus.

BRISBANE kiekvieną ketvirtadienį 5.30 - 6 val. vak.

PERTH 6NR kas trečią antradienį 6.30 val. vak.

LIETUVIŲ KOOPERATINĖ KREDITO DRAUGIJA „TALKA“ LTD.

● Moka už indėlius (deposits) 9% metinių palūkanų.

Už terminuotus indėlius:

Aukštesni procentai mokami automatiškai pasiekus nustatytas sumas.	nuo \$ 100 iki \$ 20.000 — 12%
	nuo 20.000 ir daugiau — 13%

Terminuoti indėliai priimami tik pilnais \$ 100 ir turi išbūti iki finansinių metų galo, t. y. birželio 30 d. Už atsiimtus term. ind. metų bėgyje — 6%. Procentai užskaitomi už kiekvieną pilną kalendorinį mėnesį finansinių metų gale ir įrašomi į einamąsias sąskaitas. Už įnašus (shares) iki 17% dividendu.

● Teikia paskolas iki \$ 30.000 įkeičiant nekiln. turtą, asmenines paskolas su garantuotojais iki \$ 5000 ir be jų iki \$ 2000. Procentai už visas paskolas užskaitomi kas 3 mėn.

● Įstaiga veikia:

Melbourne šeštadieniais nuo 10 iki 2 val. pp., sekmadieniais nuo 1.30 pp. iki 3 val. pp., Lietuvių Namai, 50 Errol St., North Melbourne. Tel. 328 4957.

Informacijos dar teikiamos pirmadieniais ir antradieniais nuo 9 val. ryto iki 2 val. pp.

Pašto adresas: "TALKA". Box 4051, GPO, Melb. 3001.

Adelaidėje sekmadieniais nuo 1 iki 3 val. p.p. Lietuvių Namuose. Pašto adresas: TALKA, Lietuvių Namai, 6 Eastry St. Norwood, SA 5067.

Sydnejuje sekmadieniais nuo 2 val. iki 4 val. pp. Lietuvių Klubo patalpose 16 - East Terrace, Bankstown NSW.

TIKROS KATALIKŲ LAIDOTUVĖS

Mes tikime, kad mūsų uždavinys yra ne tik laidotuves sutvarkyti profesionaliai ir ramiai, bet taip pat suprasti ir pagerbti suinteresuotų žmonių jausmus ir užtikrinti, kad laidotuvių sutvarkymas yra prasmingas ir tinkamas.

Tobin Brothers Pty. Ltd. Funeral Directors.

North Melbourne: 189 Boundary Rd., 3051.	329 6144
Frankston: 232 Cranbourne Road, 3199.	789 6766
Glenroy: 111 Wheatsheaf Road, 3046.	306 2044
Malvern: 1382 High Street, 3144.	509 4720
Noble Park: 505 Princes Highway, 3174.	546 7644